

**Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық зерттеу техникалық университеті жынындағы
6D070600 – Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау, 8D07104 –
Мұнай-газ және кен геофизикасы мамандықтары бойынша диссертациялық кеңестің
2023 жылғы жұмысы туралы есеп**

1. Откізілген отырыстар саны туралы мәліметтер.

6D070600 – «Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау» және 8D07104 – «Мұнай, газ және кен геофизикасы», 6D075500 – «Гидрогеология и инженерная геология» мамандықтары бойынша диссертациялық кеңестің 5 (бес) отырысы өтті.

2. Отырыстардың жартысынан азына қатысқан кеңес мүшелерінің аты-жөні.–жоқ.

3. Оқытууды ұйымдастыруды көрсететін докторанттар тізімі.

№	Докторанттың аты-жөні	Оқыту ұйымы
1	Исағалиева Айгүл Қалиқызы	Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ
2	Құдайбергенова Сабина Сатыбалдықызы	Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ
3	Оңласынов Жұлдызбек Әліханұлы	Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ
4	Исмағұлова Аида Жанатқызы	Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ
5	Итемен Нурбол Мергенбайулы	Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ

4. Отырыстардың жартысынан азына қатысқан кеңес мүшелерінің аты-жөні.
Диссертациялық кеңес жұмыс барысында 3 (Үш) мамандық бойынша 5 (бес) жұмыстық қарады. Мамандықтар бөлінісінде диссертациялық жұмыстардың атаулары төменде көлтіріледі:

№	Докторанттың аты-жөні	Жұмыс тақырыбы	Мамандықтың шифры және атауы
1	Исағалиева Айгүл Қалиқызы	Каспий маңы ойпатының онтустігінде мұнайгaz аудандарын геодинамикалық аудандастырудың геофизикалық критерийлер	6D070600 – Пайдалы қазбалар кен орындарын геология және барлау
2	Құдайбергенова Сабина Сатыбалдықызы	Көмірсутегі кенорындарындағы жылдам өзгеретін табиги және техногендік процестерді зерттеу және картографиялау кезінде геодинамикалық бақылаудың заманауи технологиялары	8D07104 – Мұнай, газ және кен геофизикасы
3	Оңласынов Жұлдызбек Әліханұлы	Түркістан облысындағы Мақтаарал суару массивінің мысалында, ГАЖ технологияларының және Жерді қашықтықтан зондылау деректерінің гидрогеологиялық зерттеулерде қолданылуы	6D075500 - Гидрогеология және инженерлік геология
4	Исмағұлова Аида Жанатқызы	Оңтүстік-Шығыс Қазақстандағы жер асты суларының қорын жасанды толықтырудың тәжірибелік жүйелерінде колматациялық процестерді зерттеу	6D075500 - Гидрогеология және инженерлік геология
5	Итемен Нурбол Мергенбайулы	Оңтүстік Манғышлақ мұнай және газ кен орындарында ілеспе қабаттық тұзды ерітінділерді игеруді бағалау және олардан литий мен оның қосылыстарын алудың технологиялық схемасын әзірлеу	6D075500 - Гидрогеология және инженерлік геология

4.1 Диссертацияларға қысқаша талдау жасау

4.1.1 Исағалиева Айгүл Қалиқызының 6D070600 – Пайдалы қазбалар кен орындарын геология және барлау мамандығы бойынша «Каспий маңы ойпатының оңтүстігінде мұнайгаз аудандарын геодинамикалық аудандастырудың геофизикалық критерийлер» тақырыбындағы диссертациясына қысқаша талдау.

- қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау;

Мақсаты – Каспий маңы ойпатының оңтүстік бөлігінен алғынған геофизикалық мәліметтерді талдау негізінде жер қыртысының литосферасының терен құрылымы мен геодинамикасын зерттеудің ғылыми-әдістемелік негіздерін әзірлеу және құру, оның негізгі терен гетерогенділігін анықтау. аймақтың мұнай-газ әлеуеті.

Осы мақсатқа жету үшін келесі міндеттер қарастырылған:

1. Аймақтың мұнай-газ әлеуеті туралы априорлы геологиялық-геофизикалық және далалық-геологиялық ақпаратты талдау және жалпылау;

2. ТСЗ, ЖҚӘЗ аймақтың профильдерінің сывығы бойынша физикалық өрістерді, жер қыртысы мен мантияның улгілерін талдау;

3. Зерттелетін аймақтың геодинамикалық негізінде жер қыртысының физикалық-геологиялық кесінділерін құрастыру үшін геофизикалық, құрылымдық-геологиялық және петрофизикалық мәліметтердің нәтижелерін әдістеме бойынша және кешенді түсіндіру;

4. Өңірдің мұнай-газдылығының терен құрылымымен және әзірленген геофизикалық критерийлер негізінде негізгі геологиялық құрылымдардың дамуының геодинамикалық режимімен байланысын орнату.

Жұмыс физикалық өрістерді талдау, жер қыртысы мен мантия модельдері бойынша ТСЗ, ЖҚӘЗ профильдері, қыыршық тасты және магниттік барлау, аймақ дамуының геодинамикасының қолданыстағы тұжырымдамалары негізінде жүргізілді.

4.1.2 Құдайбергенова Сабина Сатыбалдықызының 8D07104 – Мұнай, газ және кен геофизикасы мамандығы бойынша «Көмірсутегі кенорындарындағы жылдам өзгеретін табиғи және техногендік процестерді зерттеу және картографиялау кезінде геодинамикалық бақылаудың заманауи технологиялары» тақырыбындағы диссертациясына қысқаша талдау.

- қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау;

Мақсаты – геофизикалық өріс параметрлерінің аномальдық өзгерістерімен (байланысты ауырлық күші, электр кедергісі) ілеспе табиғи-техногендік процестердің тез өзгеретін ұзақ мерзімді мониторингі негізінде игерілген көмірсутекті кенорындарында табиғи-техногендік сейсмикалық деформация процестерінің көріну ерекшеліктерін (ултілерін) және деформациялық геодинамикалық параметрлерін (шөгу, көлденен ығысулар, жер сілкінісі) зерттеу.

Шешілетін міндеттер:

- қолда бар қор материалдарын, жарияланған отандық және шетелдік әдебиеттерді жинақтау, талдау және жалпылау, игерілген көмірсутекті кенорындарындағы деформация және сейсмикалық оқиғалардың аналитикалық шолуларын дайындау;

- ГДМ өткізу әдістерін, аппараттық құралдарын және әдістерін талдау;

- көмірсутек кенорындарындағы қазіргі табиғи және техногендік процестердің кешенді гидродинамикалық моделі үшін деректер қорының сенімділігін бағалау;

- жер қойнауының табиғи және техногендік геодинамикасының көрінуінің әртүрлі формаларының пайда болуы мен кеңістіктік-уақыттық дамуының заңдылықтарын анықтау - сейсмикалық, жер бетінің кен көлемді шөгүі, бұзылуардың активтенуі;

- көмірсутегі кенорындарының аумағын геодинамикалық аудандастыруды жүзеге асыру

- геологиялық-геофизикалық, далалық-геодезиялық зерттеу әдістерінің кешені бойынша геодинамикалық қауіпті аймақтар мен аймақтарды бөлу;

- геодинамикалық фактормен байланысты болуы мүмкін төтенше жағдайларды болдырмауға мүмкіндік беретін көмірсугегі кенорындарында орналастыру жүйелері мен объектілерінің мәселелерін шешу үшін кешенді гидродинамикалық модельді оңтайландыру бойынша ұсыныстарды негіздеу.

4.1.3 Оңласынов Жұлдызбек Әліханұлының 6D075500 – «Гидрогеология және инженерлік геология» мамандығы бойынша «Түркістан облысындағы Мақтаарал суару массивінің мысалында, ГАЖ технологияларының және Жерді қашықтықтан зондылау деректерінің гидрогеологиялық зерттеулерде қолданылуы» тақырыбындағы диссертациясына қысқаша талдау:

- қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау;

Жұмыстың негізгі мақсаты – ГАЖ технологиялары мен қашықтықтан зондылау деректерін пайдалана отырып, Мақтаарал суару массивінің гидрогеологиялық және дренаждық жағдайларының аймақтық ерекшеліктерін зерттеу, математикалық модельдеу арқылы жерді суару үшін ТДҰ сүйн пайдалану мүмкіндігін бағалау.

Мақсатқа жету әдісі қазіргі заманғы қашықтықтан зондылау әдістерін, жерусті трассасын зерттеу, ГАЖ және гидрогеологиялық жағдайларды математикалық модельдеу әдістерін кешенді пайдалануға негізделген.

Қойылған мақсатқа жету үшін келесі негізгі міндеттерді шешу қажет болды:

1) Мақтаарал суару массивінің жер асты және жер асты суларының таралу және түзілу жағдайларын, қозғалысының аймақтық заңдылықтарын нақтылау үшін бұрын жүргізілген зерттеулерді жинау, талдау және жүйелеу негізінде зерттеу аймағының гидрологиялық, геологиялық-геофизикалық, гидрогеологиялық жағдайларын зерделеу;

2) Зерттеу аймағының су шаруашылығы жағдайын бағалау үшін жерусті маршруттық зерттеулер жүргізу, зертханалық зерттеулер негізінде жер асты суларының химиялық құрамын нақтылау;

3) ГАЖ технологияларын пайдалана отырып, спектрлік көрсеткіштік кескіндерді талдау негізінде қолайлы және қолайсыз мелиоративтік жағдайлары бар аумақтарды анықтау;

4) Орташа ажыратымдылықтағы LandSat-8 және Sentinel-2 мультиспектрлі спутниктік суреттерінің спектрлік көрсеткіштері мен арналарының регрессиялық талдауын пайдалана отырып, топырақ түздыштығының болжамды модельнің теңдеуін анықтау және оларды Мақтаарал массивінің суармалы жерлеріндегі топырақ түздыштығын одан әрі картаға түсіру үшін пайдалану;

5) ТДҰ сүйн суару үшін қайта пайдалану әлеуетін және математикалық модель негізінде ТДҰ -дан су аудың жер асты суларының режиміне әсер ету сценарийлерін бағалау;

6) Математикалық үлгі бойынша су балансын есептеу.

4.1.4 Имагулова Аида Жанатовнаның 6D075500 – «Гидрогеология және инженерлік геология» мамандығы бойынша «Оңтүстік-Шығыс Қазақстандағы жер асты суларының қорын жасанды толықтырудың тәжірибелік жүйелерінде колматациялық процестерді зерттеу» тақырыбындағы диссертациясына қысқаша талдау:

- қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау;

Зерттеудің негізгі мақсаты мен бағыты инфильтрациялық бассейндердің іргетастарындағы колматация процестеріне әсер ететін негізгі факторларды, сондай-ақ IWPR жүйелерінің жұмыс істеу перспективалары мен тиімділігін түбебейлі анықтайдын факторларды зерттеуге бағытталған. техникалық-экономикалық негіздеме және одан кейінгі жұмыс бір сатылы жобалау кезеңдері. Бұл ретте жұмыста келесі негізгі және анықтаушы критерийлер пайдаланылды:

- ЖАСЖЖ участкерінде жинақталған судың әлеуетті тұтынушысының болуы. Тұрғындары ауыз сумен қамтамасыз ету, жайылымдарды суару және оазистерді суару үшін импорттық суды пайдаланатын немесе қолда бар жер үсті көздері санитарлық-

эпидемиологиялық талаптарға сәйкес келмейтін ауылдық елді мекендер мұндай тұтынушылар болып табылады;

- жер асты суларының жинақталған қорларының тиісті көлемін, қажетті сапада және қажетті мөлшерде қабылдауға жеткілікті әлеуеті бар су көтергіш қабаттардың (горизонттардың) болуы;

- алынған мәліметтерді одан әрі енгізу және зерттеу нәтижелерін пайдалану үшін ұқсас аймақтарға тарату үшін стандартты нысан ретінде БСЖТ таңдалған сайтын пайдалану мүмкіндігі; - возможность организации экспериментальных работ на участке;

- өзіндік құн және басқа да техникалық-экономикалық көрсеткіштер

4.1.5 Итемен Нурбол Мергенбайулының 6D075500 – «Гидрогеология және инженерлік геология» мамандығы бойынша «Оңтүстік Маңғышлак мұнай және газ кен орындарында ілеспе қабаттық тұзды ерітінділерді игеруді бағалау және олардан литий мен оның қосылыстарын алудың технологиялық схемасын әзірлеу» тақырыбындағы диссертациясына қысқаша талдау:

- қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау;

Жұмыстың мақсаты Оңтүстік Маңғышлак мұнай-газ кен орындарында қазіргі заманғы гидрогеологиялық және гидрохимиялық жағдайлар мен тұзды ерітінділердің түзілу ерекшеліктерін зерттеу, олардан литий мен оның қосылыстарын алудың технологиялық схемасын жасау; олардың жедел резервтерін және болжамдық ресурстарын бағалау.

Зерттеудің негізгі міндеттері:

- жерасты өнеркәсіптік тұзды сулардың болжамдық ресурстары мен қорларын қалыптастырудың және бағалаудың негізгі заңдылықтарын нақтылау үшін аумақтың геологиялық, гидрогеологиялық және гидрохимиялық жағдайларын зерделеу;

- гидрохимиялық талдауды жүргізу және бағалы компоненттерді одан әрі өндеу мақсатында жерасты өнеркәсіптік тұздықтарда бөлу әдістерін негіздеу;

- өндірістік тұзды ерітінділерден литий мен оның қосылыстарын алудың «су-тау» жүйесін физикалық-химиялық модельдеу әдістерін негіздеу;

- литий мен оның қосылыстарын коллекторлық тұзды ерітінділерден алудың технологиялық сызбасын оның тиімділігін бағалай отырып жасау;

- жерасты өнеркәсіптік тұзды сулардың болжамдық ресурстары мен пайдалану қорларын бағалау.

4.2 Ғылым туралы» Заңның 18-бабының З-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жаңындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия құратын диссертациялар тақырыптарының ғылымның даму бағыттарымен байланысы және (немесе) мемлекеттік бағдарламалар

4.2.1 Исагалиева Айгүль Калиевна келесі ғылыми жобаларға тікелей қатысты:

1. 2021-2023 жж. «Қазақстанның облыстары мен қалалары аумақтарының сейсминалық қауіптілігін қазіргі заманғы ғылыми-әдістемелік негізде бағалау» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Сейсмология институты;

2. 2018-2020 жж. «Қазақстанның оңтүстік-шығысындағы сейсминалық қауіпті аймақтарды кешенді зерттеу және күшті жер сілкіністерін ерте хабарлау жүйесінің негіздерін әзірлеу» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Сейсмология институты;

3. 2015-2018 жж. № 757 ҚР БФМ. GF.15. RIPR.32 «Қазақстандағы көмірсуге тікелей қалыптастыру және цифрлық үлгілерін құру мақсатында геофизикалық ақпаратты жинау және талдау» Қ.И.Сәтбаева атындағы ҚазҰТУ.

4.2.2 Құдайбергеновой Сабины Сатыбалдықызы Жүргізілген зерттеулердің негізінде геодинамикалық полигондарды құру арқылы игерілген көмірсугекті кенорындарында жер

қыртысының динамикасының техногендік өзгерістерін бақылаудың заманауи технологиясы ұсынылды.

Тәжірибелік маңыздылығы – қорытындылар көмірсүтегі кенорындарын игерумен байланысты геодинамикалық жағдайлардың және экологиялық тәуекелдердің әртүрлі сценарийлерінің туындауын бағалаудың түбекейлі мүмкіндігін растайды, осы геодинамикалық тәуекелдерді төмендету бойынша шаралар ұсынылады.

Диссертациялық зерттеудің нәтижелері Қазақстанның көмірсүтегі кенорындарында операциялық және сервистік қызметті жүзеге асыратын компаниялар үшін практикалық қызығушылық тудырады.

4.2.3 Жұмыстың практикалық маңыздылығы зерттеу нәтижелерін, қашықтықтан зондылау деректерін талдау және интерпретациялау әдіstemелерін, математикалық модельдеу әдісін пайдалану арқылы сценарийлер құру және және Мактаарал суару аймағындағы суару үшін су ресурстарын ұтымды пайдалану және мақта шикізаттың өнімділігін арттыру болып табылады.

4.2.4 Исмагулова Аида Жанатовнаның орындаған зерттеудің ғылыми және практикалық маңыздылығы бірінші рет толық көлемді далалық және зертханалық жұмыстарға басымдық берілді, оның нәтижелері бітелу процестерінің қалыптасуы мен физикалық белсенділігінің негізгі параметрлерінің негізгі сипаттамасы болды.

Тәжірибелер барысында су шығынын өлшеумен қатар, берілетін судың лайлылығы, лай шөгіндісінің қалындығы, тұнба шөгіндісінің қаңқасының көлемдік массасы анықталды, олар бітелу жағдайында судың фильтрациясын есептеудің бастапқы параметрлері болып табылады.

Тәжірибелер жыл сайын наурызда басталып, қазан айының соңында аяқталатын негізгі өзен ағынының нақты мәнін ескере отырып жүргізілді, ол гидрологиялық жылдың әр түрлі сумен қамтамасыз етілуімен: 25-тен 75%-га дейін сумен қамтамасыз етілді, демек, жалпы Жер асты суларын жасанды толтыру жүйелерін пайдалану кезінде инфильтрация кезеңін ұзақтығы төрт жыл бойы жыл сайын шамамен 8 айды құрады.

Гидрологиялық жұмыс тәжірибесінде алғаш рет өзен бетіндегі сулардағы лайлылықтың лездік мәндерін далалық зерттеулер фотометриялық әдіспен – су сынамаларын алу кезінде портативті лайлылық өлшегіштің көмегімен нұктелік өлшеулер және гравиметриялық әдіспен бақылау зертханалық талдаулары арқылы жүргізілді. әдіс.

Қазақстандағы отандық ғылыми-зерттеу тәжірибесінде мұндай ауқымды және ұзақ мерзімді эксперименттер алғаш рет жүргізілді, оның нәтижелері сайып келгенде инфильтрация жылдамдығының өзгеру сипаттын да анықтауга мүмкіндік берді, шартты түрде сүзгі циклінің уақытын бағалау үшін сандық нұсқаулық ретінде қызмет етеді және аумакта да, терендікте де инфильтрация жылдамдығының өзгерістерінің ықтималдық және статистикалық сипаттын анықтауда кездейсоқтық элементтің жою.

Сонымен қатар, өзен арналарынан әр түрлі қашықтықта орналасқан және литологиялық және гранулометриялық құрамы, су өткізгіштік параметрлері және пайда болу терендігі бойынша ерекшеленетін қазіргі және жоғарғы төрттік кезеңінің бөлінбеген аллювиальды пролювиалды шөгінділерінің жоғарғы бөлігінің аэрация аймағының топырақтары мен жыныстарына толтыру жұмыстары жүргізілді. жер бетінен.

Далалық тәжірибелік сүзу зерттеулері алғаш рет аэрация аймағының инфильтрациялық қабілетін негізді анықтауға мүмкіндік берді; колматацияның даму заңдылықтарын белгілеу; ЖАСЖЖ үшін инфильтрациялық құрылымдардың параметрлерін анықтау; жер асты суларының пайдалану корларын оларды жасанды толықтыруды ескере отырып бағалау; жер асты суларының сапасының өзгеруін болжаяу. Бұл инфильтрациялық процестерге негұрлым объективті және ауқымды және егжей-тегжейлі сипаттама беруге мүмкіндік берді аэрация аймағының топырақтары арқылы су және нақты колматация және су тұтқыш горизонттың жоғарғы бөлігінің астындағы шөгінділері, бұл БСЖ үшін перспективалы болып табылады, бұл сайып келгенде, Онтустік-Шығыс Қазақстанның үқсас өзендері үшін алынған деректердің бір жүйеге келтіруге нақты мүмкіндік болды.

Құрылған геофильтрация үлгілерін негіздеу үшін жер үсті және жер асты суларының гидрохимиялық режимінің далалық және зертханалық зерттеулерінің мәліметтері пайдаланылды.

4.2.5 Практикалық маңыздылығы. Жүргізілген зерттеудердің жер асты суларының өндірістік көріністерін олардың болжамды ресурстары мен қорларын бағалау нәтижелеріне, пайдаланудың техникалық-экономикалық көрсеткіштеріне, жағдайлардың негізделген параметрлері мен рационалды схемаларына негізделген даму перспективаларын ғылыми негіздеуге негізделген. кешенді пайдалануға арналған. Өнеркәсіптік су кен орындарын игерудің жеткілікті тиімділігі тек оларды кешенді өндеу арқылы ғана қамтамасыз етілетін расталды. Мұнай және газ кен орындарынан судың ілеспе қабат тұзды суларынан литий мен оның қосылыстарын алу ең үнемді нұсқа болып табылады. Гидроминералды шикізатты өндеуде қолданылатын заманауи технологияларды мұнай кен орындарының қабат суларына бейімдеу бойынша үлкен көлемдегі зерттеулер жүргізілді.

4.3 Диссертация нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау

4.3.1 Исағалиева Айгүл Қалиқызы диссертациясының практикалық маңызы:

1. Жаңадан алынған геофизикалық мәліметтерді пайдалана отырып жүргізілген зерттеулер жер қыртысының тәменгі горизонттарының терен құрылымын, жертөле бетін, девонға дейінгі кешендерді және ірі шөгінді бассейндердің шөгінді жамылғысын зерттеудің геофизикалық әдістерінің кең мүмкіндіктерін көрсетті;

2. Каспий ойпатының оңтүстігінің терендік құрылымының ерекшеліктері анықталды. Аймақтық профильдер сыйзығы бойынша құрылымдық-жылдамдық және тығыздық участеклерін талдау жер қыртысының түрлеріне (континенттік, реликті палео-мұхиттық, өтпелі қыртыс) сәйкес оның жекелеген қабаттарының арақатынасы негізінде аумакты аудандастыруды жүзеге асыруға мүмкіндік берді. Шөгінді бассейндерді геодинамикалық аудандастыру үшін қажетті жер қыртысының әртүрлі қабаттары құрылымының біркелкі еместігін және тәменгі шөгінді жамылғысының гетерогенді блоктарының күрделі құрылымдық байланыстарын көрсететін Каспий маңы ойпатының оңтүстігінің терен шекараларының рельефі мен қалыңдығының диаграммалары, жаңа мұнай және газ бар аймақтарды анықтау және болжау;

3. Гравитациялық және магниттік өрістердің жергілікті аномалияларының платформа жамылғысының құрылымдық элементтерімен анықталған кеңістіктік байланысына сүйене отырып, шөгінді жамылғысының тәменгі қабаттарында, негізінен, шөгінді қабаттарда түзілген бірқатар жаңа перспективалы палеозой құрылымдарын болжауға болады. Орта-жоғарғы девон және тәменгі карбон. Талдау негізінде белгіленген геофизикалық кен орындарының таралу заңдылықтары қарастырылып отырған аймақтағы іздестіру жұмыстарының стратегиясына негіз бола алады.

Зерттеу нәтижелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған Қазақстан, ТМД және шет елдердің мерзімді басылымдарында 12 ғылыми мақалада және екі ғылыми қолмен жазылған есептер мақалада жарияланды. Диссертация тақырыбы бойынша 12 жарияланған жұмыс, оның ішінде нөлдік емес импакт-факторлы журналда 3 мақала (2, Q3 квартилдері), Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі ұсынған журналдарда 2 мақала жарияланды, Ғылыми халықаралық және респубикалық конференциялардың нәтижесінде жарияланған жинақтарда 7 мақала.

4.3.2 Құдайбергенова Сабина Сатыбалдықызының диссертациялық жұмыстың негізгі ережелері 9 ғылыми еңбекте, соның ішінде 4 мақала Scopus және Clarivate Analytics дерекқорларына кіретін журналдарда, 1 мақала басқа ғылыми журналдар мен басылымдарда, 4 жарияланым халықаралық конференциялардың жарияланған жинақтарында, қазақ және шетелдік.

Сонымен қатар, диссертациялық зерттеудің нәтижелері келесі көсіпорындарда/ұйымдарда талқыланды (талқылау хаттамалары бар):

- ГЖМГБИ жас ғалымдар кеңесі;
- Сәтбаев университетінің жас ғалымдар кеңесі;
- ТДХО Satbayev University;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Сейсмология институты;
- «Маркшейдерлік іс және геодезия» кафедрасы;
- Қ.И. Сәтпаев атындағы Геология ғылымдары институты;
- Сәтбаев университетінің геофизика кафедрасы.

4.3.3 Зерттеу нәтижелері халықаралық және республикалық ғылыми форумдарда, семинарларда кеңінен талқыланып, сынаптан өтті, 6 макалада жарияланды, оның ішінде 2 макала ҚР Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған республикалық мамандандырылған басылымдарда жарияланды. Scopus мәліметтер базасына енгізілген халықаралық журналда 2 макала (ҚР ҰҒА ИЗВЕСТИЯ, Геология және техникалық ғылымдар сериясы); Халықаралық конференциялар жинағында 2 макала жарияланды.

4.3.4 Исмагулова Аида Жанатовнаның орындалған зерттеу Қазақстандағы отандық ғылыми-зерттеу тәжірибесінде мұндай ауқымды және ұзақ мерзімді эксперименттер алғаш рет жүргізілді, оның нәтижелері сайын келгенде инфильтрация жылдамдығының өзгеру сипатын да анықтауға мүмкіндік берді, шартты түрде сұзғы циклінің уақытын бағалау үшін сандық нұсқаулық ретінде қызмет етеді және аумақта да, терендікте де инфильтрация жылдамдығының өзгерістерінің ықтималдық және статистикалық сипатын анықтауда кездейсоқтық элементін жою.

Жүргізілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері бойынша 8 макала жарияланды және 3 баяндама жасалды, оның ішінде 2 жұмыс Scopus және Thomson Reuters деректер базасына енгізілген халықаралық басылымдарда, 3 макала Қадағалау және қадағалау комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің аттестаттауы.

Бір макала: М.К.Әбсаметов, Е.Ж.Мұртазин, В.В.Кулагин, А.Т.Мақыжанова, А.Ж. Исмагулова «Жер асты суларын жасанды толтыру кезінде инфильтрациялық бассейндер бойынша физикалық модельдерді зерттеудегі инфильтрация және колматация динамикасы» барлық процедуралардан өтіп, макулданды және «Scopus компаниясының деректер базасына енгізілген «Water Conservation and Management (WCM) журналында жариялануға қабылданды, Малайзия

Екі макала 2022 жылы далалық зерттеулердің соңғы нәтижелерін үстелдік өндөу және колматация процестерін модельдеу аяқталғаннан кейін баспага дайындалды және Scopus және Thomson Reuters деректер базасына енгізілген шетелдік баспаларға сараптамаға жіберілді.

4.3.5 Диссертация тақырыбы бойынша 7 макала жарияланған. Оның ішінде: Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған республикалық мамандандырылған басылымдарда 3 макала; Scopus мәліметтер базасына енгізілген халықаралық журналда 1 макала (ҚР ҰҒА ЖАҢАЛЫҚТАР, Геология және техникалық ғылымдар сериясы); Халықаралық конференциялар жинағында 3 макала жарияланды.

5. Рецензенттер жұмысын талдау (сапасыз рецензиялардың мысалдарымен)

Докторанттардың диссертациялық жұмыстарының рецензенттері философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертациялық Кеңес туралы Үлгі ереженің талаптарына сәйкес тұлғалар тағайындалды.

Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы Үлгілік ереженің талаптарын сақтауды қамтамасыз ету мақсатында әрбір рецензентке диссертациялық жұмыстың мазмұны мен кері байланысты ресімдеу жөніндегі талаптары бар жадынама жіберілді.

Барлық шолулар мерзімінде және ҚР ҰӘҚ ғылым және білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетінің талаптарына сәйкес ұсынылды.
Теріс пікірлер жоқ.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар – кафедраның семинарларында жұмыстардың сапалы қаралуын қамтамасыз ету.

7. Мамандықтар (дайындау бағыттары) контекстінде бейіні бойынша философия докторы (PhD), доктор дәрежесін алуға арналған диссертациялар саны:

	6D075500- Гидрогеология және инженерлік геология мамандығы	6D070600 – және казбалардың орындарын мамандығы	Геология пайдалы кен барлау»	8D07104 – Мұнай-газ және кен геофизикасы мамандығы
корғауға қабылданған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары);	3	1		1
қараудан шығарылған диссертациялар (басқа университеттердің докторанттарын қоса алғанда)	-	-		-
рецензенттерден теріс пікірлер алған диссертациялар (соның ішінде басқа университеттердің докторанттары)	-	-		-
корғау нәтижелері бойынша теріс шешімі бар диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары)	-	-		-
оның ішінде басқа ұйымдар жаттығу	-	-		-
Теріспен нәтижелері бойынша шешім қабылдау корғау	-	-		-
Оның ішінде басқа ұйымдар жаттығу	-	-		-
Жалпы саны қоргалған диссертациялар	3	1		1
Оның ішінде басқа ұйымдар жаттығу	-	-		-

**Диссертациялық кеңес
Төрагасы**

М. Абсаметов

**Диссертациялық кеңестің
Ғылыми хатшысы**

Е.С. Ауелхан

